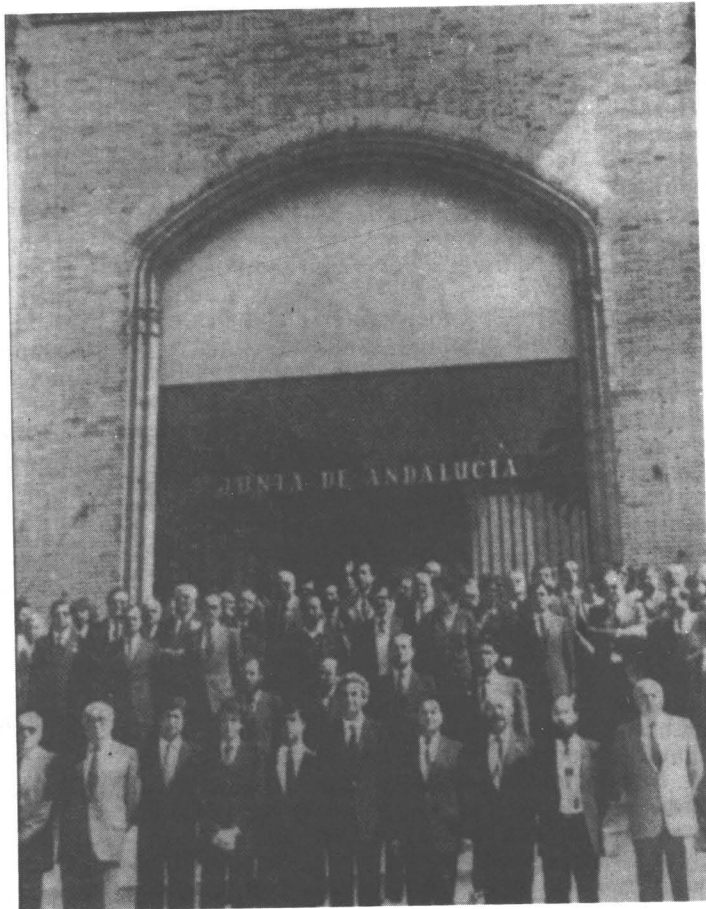

Pas a desnivell

D'esquena a la paret

Fa l'efecte que en algunes zones, la construcció de l'autonomia els ha agafat de sorpresa. Com que per construir de gust calen estímuls, els busquen de la manera que poden i sovint s'equivoquen. En comptes d'apuntar a la rodella, desvien els trets i perden munició.

Un dels llocs on semblava que tenien més feina, amb una colla de problemes que requereixen una atenció correctora immediata, és Andalusia. I com comencen la seva navegació autònoma? Si seguim la trajectòria política del president Escuredo, veurem que una de les seves preocupacions principals és Catalunya. El té obsessionat. Escoltant-lo, o llegint el que ha dit, podríem arribar a la conclusió que la culpa de tots els mals d'Andalusia la té Catalunya. Ens acusa de gaudir d'una situació privilegiada, com si l'espanyolisme activista ens hagués aviciat des de sempre. És una tesi difícil de sostenir (un cas de penques), perquè el mínim d'informació que ha de tenir un president li permetria de veure —si volgués mirar— que l'erra de mig a mig. Això, és clar, en el cas de suposar-li bona fe i admetent que no serveix a plena consciència altres interessos. Aquell antic adagi castellà que ens atribueix la dubtosa virtut de treure pa de les pedres, el senyor Escuredo el vol canviar amb un toc de vareta màgica: segons ell, el pa el traiem d'Andalusia, una pedrera excessivament allunyada des del punt de vista logístic. Se m'acut de concloure que els més malignament enganyats pel president Escuredo són els andalusos. És una manera de distreure'ls del latifundisme salvatge que pateixen i de l'explotació de la qual són víctimes. Alfons Comín, nascut a Saragossa i mort a Barcelona, estudiós

dels problemes d'Andalusia, va escriure per a una gran obra de consulta obligada entre nosaltres que «...l'esdevenidor econòmic i social d'Andalusia és a les mans de grups d'interessos dels quals tenen poc, o gens, a veure amb el desenvolupament real d'Andalusia». Comín remarcà que els centres de decisió causant d'aquest estat de coses són, principalment, a Madrid. «La història recent», afegeix Comín, «prova que els problemes andalusos més pregons —especialment la qüestió agrària— són molt lluny d'haver estat resolts. L'emigració fortíssima, l'èxode impressionant del poble andalús cap a altres latituds, és potser la pa-

gina històrica més rellevant dels darrers anys que modifica no solament la terra d'origen, sinó encara la d'altres països peninsulars».

El centralisme ha aprofitat aquesta «modificació» i es pot preveure que es proposa de continuar servint-se'n. En el moment de les rectificacions històriques, s'adonen que potser si, que hauríem de mirar-nos això de les peculiaritats regionals, però tot procurant que no els passi cap desgràcia i que les coses quedin tal com estaven. En aquest punt, descobreixen que la solidaritat és un pretext magnífic. No hi ha d'haver comunitats privilegiades, amb el ben entès que quan diuen això es refereixen a Ca-

talunya, sense enrojolar-se. Cal establir un sostre igual per a tots i quan ho afirmen pensen, especialment, en un sostre per a Catalunya. O, més que un sostre, una llosa que substitueixi l'altra que ja se'ns ha fet vella.

L'afer dels privilegis va bé per atiar enveges pobletanes i, sobretot, perquè la gent badi i s'oblidi d'on prové la veritable opressió. Però hi ha un aspecte enverinat en aquest joc: fomenten uns odís irracionals entre els pobles, i ho fan amb subtileza o amb una graponeria increïble. Va com va. Els inefables socis del «Barça» que segueixen l'equip per tot arreu, disfressats i amb ganes de voleiar els símbols, han tingut recentment una experiència dolorosa en un estadi de Galícia. Tot just al cor d'una de les nacions més oprimides i humiliades de la Península, han estat objecte d'aquesta hostilitat astutament manipulada. Al camp no hi havia jugadors catalans de veres, però el club simbolitzava Catalunya (almenys, hi ha qui s'ho pensa) i el públic es va divertir esbrancant-los, insultant-los i, fins i tot, cremant alguna bandera. Fou, segons com es consideri, el triomf de la província sobre la nació. No sé pas si els farà profit!

En conjunt, es podria dir que es tracta de la síndrome de l'Estat de les Autonomies, un seguit de símptomes d'una malaltia que es pot agreujar d'un moment a l'altre. Si aconsegueixen d'endanyar-la una mica més, els centralistes hauran superat amb èxit una altra etapa de la marxa de les banderes victorioses cap a la unitat de destí. De cara al món faran riure, però ells s'ho prenen seriosament i nosaltres tindrem motius per vessar noves llàgrimes furtives. ● PERE CALDERS